

17.5.2019

לכולם שלום,

השבוע התבשרנו פעמיים על מחלות אשר פוגעות בשגרת עבודתינו. לצערי הרב אחת מהמחלות היא מחלה העוברת בין הפרה לאדם, ומכאן חשש גדול יותר, לבריאות עובדינו ולקוחותינו.

שתי המחלות הן:

1. **פה וטלפיים** – בשנה האחרונה, תדירות המחלה גבוהה, ובעיקר בחלקה הצפוני של ישראל. טיפולים שיגרתיים של חיסוני פה וטלפיים מבוצעים בעדר הבקר לחלב. אולם, כפי שנכתב רבות על ידי עמיתנו הווטרינרים – החיסון הוא לא "בטחון של 100%". בעיקר, כשבסביבת עדרי החלב, מסתובבים בע"ח נוספים, שלעיתים לא קיבלו את החיסון, או שקיבלו אותו בצורה חלקית. בכל מקרה, בעדר מחוסן, ההתפרצות היא ברמה נמוכה לעומת עדר שאינו מחוסן. מחלה זו לא עוברת מהחיה לאדם (זואונוזית), אולם היא מוגדרת יותר כמחלה כלכלית. כלומר, השירותים הווטרינרים מפעילים מיד שניי מעגלי הסגר: הראשון בטווח 3 ק"מ והשני בטווח ה-10 ק"מ. ההגבלות הן בעיקר על תזוזת בע"ח מהעדר הנגוע וסביבתו הקרובה, שיווק החלב ומוצריו, הוצאת פגרים, הוצאת זבל.

ההתפרצות האחרונה – בעדר בקר לבשר **בדלית הכרמל**, עדר צאן במושב **אחוזם** ועדר צאן באזור **חברון**. לכאורה, אין התפרצות בעדר בקר לחלב, אולם הם מושפעים מההגבלות הניתנות בגבולות ה-3 או ה-10 ק"מ מהעדר הנגוע.

ההשלכות על שיאון – להתנהל בחוקי הביטחון הביולוגי שמפעילים עדרי החלב אותם אנו מבקרים. יותר ויותר רפתות סגורות בגדר היקפית עם שערים לכניסה, למורשים בלבד. חלקם פותח בור טבילה, חלקם מפעיל מרססים. אנו מספקים למזריעים הנמצאים בטווח ההגבלות, מרסס פרטני לריסוס חיצוני של המכונות, ביציאתם מהרפת הנגועה. הקפדה יתרה בניקוי הסינר, כלי ההזרעה. במידה וההתפרצות היא ברפת חלב ששיאון מזריעה בה, אנו מספקים ציוד פרטני להזרעה שאינו עובר עם המזריע למשקים אחרים אותם הוא מזריע (סינר, מגפיים, אקדחים, מרסס ושימוש מוקפד של הכפפות). המחלה לא פוגעת בנו אולם אנו יכולים להיות אחד מגורמי ההעברה והפצת המחלה לשכנים.

בנוסף, מעבר העגלים מהמשק למתקני שיאון או מעבר העגלים בין מתקני שיאון מותנה בהגבלות של רדיוס ההתפרצות. כיוון שכל העברה של עגלים, מותנית באישור השירותים הווטרינרים, אנו נמצאים בפיקוח מתמיד בנושא זה. וטוב שכך. כל ההגבלות מסתיימות לאחר 30 ימים מדיווח קליני אחרון במשק הנגוע.

2. **ברוצלה** – ידועה גם כקדחת מלטה, הופיעה בישראל לאורך השנים, בהתפרצויות מועטות. ההתפרצויות שדווחו, ושחזרו על עצמן, בעיקר באזור הדרומי של ישראל, הגיעו בעיקר מעדרי צאן נגועים שהעבירו זאת לרפת חלב סמוכה. מאחר שבדרך-כלל אי-אפשר לזהות את בעלי-החיים הנגועים בה, עשוי מגע עם בעלי-חיים כאלה (בצורה ישירה או באמצעות תוצרת-החלב המופקת מהם) לגרום לתחלואה קשה באדם.

בעת האחרונה, פרסם מנהל השירותים הווטרינרים, שינוי מדיניות לגבי מניעת המחלה. הוא החזיר את חיסון העגלות כנגד הברוצלה, כחיסון מחייב. הברוצלה, היא מחלה העוברת מהחיה לאדם ומכאן החשש הגדול. חמשת הצורות בהן מועבר הנגיף מהחיה החולה לחיה הבריאה או לאדם הם:

- מן הנפל (העובר המת), השיליה וההפרשות בעת הפלה.
- מן ההפרשות והשיליה בזמן המלטה תקינה.
- באברי בעלי-חיים נגועים בעת השחיטה.
- בחלב ומוצריו, שמקורם בפרות, בכבשים, ובעיזים נגועות.
- אכילה של מזונות אשר זוהמו בהפרשות של בעלי-חיים נגועים.

בסקירות שלנו ושל החקלאית, נכתב רבות בנושא. גם על הדרכים לזהירות ביולוגית וגם על הסיכונים להידבקות.

השבוע דווח על ווטרינר מהחקלאית שחלה בברוצלה (מכאן שלוחה מכולנו הברכה להחלמתו) ועל רפת נוספת, בחלקה הדרומי של ישראל, הנגועה בברוצלה. "החקלאית" הוציאה מכתב לכלל לקוחותיה, ולהלן ציטוט קטן מתוכנו: "מאחר ואחריותנו וחובתנו לדאוג לשלומם ובריאותם של הרופאים בכוונתנו לגבש בימים הקרובים נוהל עבודה מיוחד לרפתות הנגועות שיכלול בין היתר הנחיות להתגוננות ובטיחות ביולוגית, שגרת ביקורים שתצמצם את המגע והחשיפה, הנחיות ממשק במשקים והנחיות לצוותים ברפתות."

אני נמצא במגע עם הגורמים המקצועיים של "החקלאית" כדי להרחיב את היריעה ולגבש מדיניות משותפת להתגוננות כלל העובדים, בשני הארגונים. כשזו תהיה, אפרסם לכולם את המדיניות.

אולם עד אז, מה עושים?

1. סיכמתי טלפונית עם המזריע העובד במשק הנגוע על דרכי הפעולה שלנו במשק הנגוע
2. הקפדה יתרה בהגנה של הידיים וריריות החשופות בגופינו. בדיקה מקדימה של פצעים או חתכים ושימוש בכפפות כפולות.
3. שימוש בסינר (הנשאר במשק) כהגנה על חזית הגוף. בנוסף, נעילת מגפיים פרטניים לרפת זו בלבד.

עלינו להיות מודעים וזהירים אולם עלינו גם לזכור ש:

- גורמי הסיכון שלנו להידבקות, פחותים בסדר גודל, לעומת אנשי צוות הרפת או הווטרינר המטפל, וזאת משום שההדבקה בעיקרה לאחר ההמלטה (כפי שמוזכר למעלה). אולם אנו "מטפלים" בפרות אלו, כחודשיים עד שלוש לאחר אירועים אלו.

יש מאיתנו הגורסים שעלינו להיות אקטיביים וליזום פעילות מונעת טרם ההדבקות. הם צודקים, אולם ביחד עם זאת, רצוי להיות להיות שקולים ולגבש עמדה מקצועית העומדת ברמת הסיכונים העומדים לפנינו. זאת אנו עושים בהסברה מתמדת ובמתן ציוד מתאים במקומות הנכונים.

בסיום גיבוש היוזמה המקצועית למניעת ההדבקה במחלה זו, נפרסם וננקוט במדיניות שתוסבר גם לקהל לקוחותינו.

אחד מהמהלכים החשובים, הוא שיקוף המידע בין הארגונים, לחשש ראשוני של התפרצות הברוצלה במשק מסוים, לפי ניטור ההפלות שבו. מתבצע כיום רק בחלקו. חייב להיות יותר מהיר ויעיל, במטרה לעדכן לחשש ראשוני של המחלה, ונקיטת יוזמות ראשוניות אצל המזריע והווטרינר.

פרים שיצאו – השבוע נפרדנו משני פרים שליוו אותנו, לסירוגין, בלוחות הפרים. כל אחד עם מגוון התכונות שלו.

זקא – 7603 נולד ביולי 2008 באלוני אבא לאחר שהוזרעה שלוש פעמים על ידי **רמי כהן** לשטיפת עוברים. **דוד דיטסהיים** ביצע את השטיפה בהצלחה ולאחר 9 חודשים נולד **זקא** מעגלה פונדקאית. עיקר פעילותו בלוחות הפרים, הייתה במסגרת שלישיית פרי הייצור: **"סיטבון, ארגמן וזקא"**. במהלך חייו הוא הזריע 35,300 הזרעות, בעיקר בשל כמות החלב הגבוהה שלו, ההישרדות וההתמדה היפים של בנותיו בעדר. בשנים האחרונות, הוא הזריע פחות, בשל נתוני רכיביו השליליים. בעת האחרונה, הוא שווק בעיקר לחו"ל ומכרנו את זירמתו בהצלחה יפה. בשל בנק המספק את צרכי היצוא וזקנתו שהגיע לידיי ביטוי בטיפול היום יומי שלו, "נפרדנו" ממנו בגיל 11. נתוניו, גם בגילו המופלג, טובים ויפים ומשוקפים ב"גליון הפר" שלו.

זקא - 7603

<table border="1"> <tr><td>4949</td><td>תכונות ייצור וחמ"מ טיפוח</td></tr> <tr><td>354</td><td>מספר רשומות:</td></tr> <tr><td>100</td><td>ימי חליבה:</td></tr> <tr><td>628</td><td>אחוז הישנות:</td></tr> <tr><td>918</td><td>חמ"מ:</td></tr> <tr><td>16</td><td>חלב:</td></tr> <tr><td>-0.13</td><td>שומן (ק"ג):</td></tr> <tr><td>21.5</td><td>שומן (אחוז):</td></tr> <tr><td>-0.05</td><td>חלבון (ק"ג):</td></tr> <tr><td>-0.05</td><td>חלבון (אחוז):</td></tr> <tr><td>0.14</td><td>תאים סומטיים:</td></tr> <tr><td>100</td><td>הישנות סומטיים:</td></tr> </table>	4949	תכונות ייצור וחמ"מ טיפוח	354	מספר רשומות:	100	ימי חליבה:	628	אחוז הישנות:	918	חמ"מ:	16	חלב:	-0.13	שומן (ק"ג):	21.5	שומן (אחוז):	-0.05	חלבון (ק"ג):	-0.05	חלבון (אחוז):	0.14	תאים סומטיים:	100	הישנות סומטיים:	<table border="1"> <tr><td>1.7</td><td>קרבה בשארות:</td></tr> <tr><td>429000</td><td>מספר משק אם:</td></tr> <tr><td>אלוני אבא</td><td>שם משק אם:</td></tr> <tr><td>20/08/2009</td><td>תאריך תחילת עבודה:</td></tr> <tr><td></td><td>תאריך סיום עבודה:</td></tr> <tr><td></td><td>תאריך יציאה:</td></tr> <tr><td>AA</td><td>קפא קזאין:</td></tr> <tr><td>A1/A2</td><td>בטא קזאין:</td></tr> </table>	1.7	קרבה בשארות:	429000	מספר משק אם:	אלוני אבא	שם משק אם:	20/08/2009	תאריך תחילת עבודה:		תאריך סיום עבודה:		תאריך יציאה:	AA	קפא קזאין:	A1/A2	בטא קזאין:	<table border="1"> <tr><td>7603</td><td>חפש</td><td>זקא</td></tr> <tr><td>5561</td><td>בחר</td><td>ז'קיטו</td></tr> <tr><td>4093</td><td>בחר</td><td></td></tr> <tr><td>3651</td><td>בחר</td><td>אבשה</td></tr> <tr><td>10/07/2008</td><td></td><td></td></tr> <tr><td></td><td></td><td>הולשטיין</td></tr> <tr><td></td><td></td><td>נבחן</td></tr> </table>	7603	חפש	זקא	5561	בחר	ז'קיטו	4093	בחר		3651	בחר	אבשה	10/07/2008					הולשטיין			נבחן	<p>נתונים מזהים זיהוי בן בקר:</p> <p>זיהוי האב: זיהוי האם: זיהוי אב האם: תאריך לידה: גזע: סטטוס:</p>													
4949	תכונות ייצור וחמ"מ טיפוח																																																																												
354	מספר רשומות:																																																																												
100	ימי חליבה:																																																																												
628	אחוז הישנות:																																																																												
918	חמ"מ:																																																																												
16	חלב:																																																																												
-0.13	שומן (ק"ג):																																																																												
21.5	שומן (אחוז):																																																																												
-0.05	חלבון (ק"ג):																																																																												
-0.05	חלבון (אחוז):																																																																												
0.14	תאים סומטיים:																																																																												
100	הישנות סומטיים:																																																																												
1.7	קרבה בשארות:																																																																												
429000	מספר משק אם:																																																																												
אלוני אבא	שם משק אם:																																																																												
20/08/2009	תאריך תחילת עבודה:																																																																												
	תאריך סיום עבודה:																																																																												
	תאריך יציאה:																																																																												
AA	קפא קזאין:																																																																												
A1/A2	בטא קזאין:																																																																												
7603	חפש	זקא																																																																											
5561	בחר	ז'קיטו																																																																											
4093	בחר																																																																												
3651	בחר	אבשה																																																																											
10/07/2008																																																																													
		הולשטיין																																																																											
		נבחן																																																																											
<table border="1"> <tr><td>אין חשד</td><td>פגמים גנטיים CVM:</td></tr> </table>	אין חשד	פגמים גנטיים CVM:	<table border="1"> <tr><td>88</td><td>שיפוט גופני הישנות שיפוט:</td></tr> <tr><td>231</td><td>מספר בנות:</td></tr> </table>	88	שיפוט גופני הישנות שיפוט:	231	מספר בנות:	<table border="1"> <tr><td>קטן</td><td>גדול</td><td>109</td><td>נתוני איכות גודל גוף:</td></tr> <tr><td>בשרני</td><td>חלבני</td><td>105</td><td>אופי חלבני:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>100</td><td>עטין כללי:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>101</td><td>רגלים:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>105</td><td>ציון כללי:</td></tr> </table>	קטן	גדול	109	נתוני איכות גודל גוף:	בשרני	חלבני	105	אופי חלבני:	גחע	מצוין	100	עטין כללי:	גחע	מצוין	101	רגלים:	גחע	מצוין	105	ציון כללי:	<table border="1"> <tr><td>קטן</td><td>גדול</td><td>107</td><td>נתוני שיפוט לינאר גובה:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>105</td><td>עומק גוף:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>102</td><td>זוית אגן:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>108</td><td>רחב אגן:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>103</td><td>רגלים אחוריות:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>100</td><td>טלפיים:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>97</td><td>עטין קדמי:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>100</td><td>מיקום פטמות:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>98</td><td>אורך פטמות:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>99</td><td>עומק עטין:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>100</td><td>גובה עטין:</td></tr> <tr><td>גחע</td><td>מצוין</td><td>101</td><td>תומך עטין:</td></tr> </table>	קטן	גדול	107	נתוני שיפוט לינאר גובה:	גחע	מצוין	105	עומק גוף:	גחע	מצוין	102	זוית אגן:	גחע	מצוין	108	רחב אגן:	גחע	מצוין	103	רגלים אחוריות:	גחע	מצוין	100	טלפיים:	גחע	מצוין	97	עטין קדמי:	גחע	מצוין	100	מיקום פטמות:	גחע	מצוין	98	אורך פטמות:	גחע	מצוין	99	עומק עטין:	גחע	מצוין	100	גובה עטין:	גחע	מצוין	101	תומך עטין:
אין חשד	פגמים גנטיים CVM:																																																																												
88	שיפוט גופני הישנות שיפוט:																																																																												
231	מספר בנות:																																																																												
קטן	גדול	109	נתוני איכות גודל גוף:																																																																										
בשרני	חלבני	105	אופי חלבני:																																																																										
גחע	מצוין	100	עטין כללי:																																																																										
גחע	מצוין	101	רגלים:																																																																										
גחע	מצוין	105	ציון כללי:																																																																										
קטן	גדול	107	נתוני שיפוט לינאר גובה:																																																																										
גחע	מצוין	105	עומק גוף:																																																																										
גחע	מצוין	102	זוית אגן:																																																																										
גחע	מצוין	108	רחב אגן:																																																																										
גחע	מצוין	103	רגלים אחוריות:																																																																										
גחע	מצוין	100	טלפיים:																																																																										
גחע	מצוין	97	עטין קדמי:																																																																										
גחע	מצוין	100	מיקום פטמות:																																																																										
גחע	מצוין	98	אורך פטמות:																																																																										
גחע	מצוין	99	עומק עטין:																																																																										
גחע	מצוין	100	גובה עטין:																																																																										
גחע	מצוין	101	תומך עטין:																																																																										
<table border="1"> <tr><td>הישנות:</td><td>ערך:</td><td>תכונות משנה</td></tr> <tr><td>97</td><td>4.4</td><td>המלטה קשה:</td></tr> <tr><td></td><td>1.3</td><td>תמותת ולדות:</td></tr> <tr><td>99</td><td>-0.99</td><td>פוריות במת:</td></tr> <tr><td>99</td><td>111</td><td>הישרדות:</td></tr> <tr><td>96</td><td>-3.10</td><td>המלטה קשה במת הפר:</td></tr> <tr><td></td><td>-1.80</td><td>המלטה קשה ולדות במת הפר:</td></tr> <tr><td>99</td><td>1.8</td><td>התמדה:</td></tr> <tr><td>62</td><td>2.8</td><td>גדילה שנתית:</td></tr> </table>	הישנות:	ערך:	תכונות משנה	97	4.4	המלטה קשה:		1.3	תמותת ולדות:	99	-0.99	פוריות במת:	99	111	הישרדות:	96	-3.10	המלטה קשה במת הפר:		-1.80	המלטה קשה ולדות במת הפר:	99	1.8	התמדה:	62	2.8	גדילה שנתית:																																																		
הישנות:	ערך:	תכונות משנה																																																																											
97	4.4	המלטה קשה:																																																																											
	1.3	תמותת ולדות:																																																																											
99	-0.99	פוריות במת:																																																																											
99	111	הישרדות:																																																																											
96	-3.10	המלטה קשה במת הפר:																																																																											
	-1.80	המלטה קשה ולדות במת הפר:																																																																											
99	1.8	התמדה:																																																																											
62	2.8	גדילה שנתית:																																																																											

מקרו – 7559 נולד באוקטובר 2007 ברפת שדמה (דורות). את ההיסטוריה של האם לא מצאתי במחשב ולכן לא אוכל לפרט במקרה זה, את שם המזריע שגרם למקרו להיות איתנו, שנים כה רבות. במהלך חייו הוא הזריע 128,500 הזרעות (פי 3.6 מזקא).

וותיק הפרייה – בן 12 צעד לאיטו, כל זמן שנקרא לדגל "מתן הזרמה". לאחרונה, מצבו הגופני הדרדר, עד כדי כך, שהוא קיבל את ההגדרה של "פר זקן". במהלך חייו הוא היה פופולארי מאוד, בשל תכונותיו הטובות ובעיקר, בשל פוריות זרמתו. יש הטוענים שהוא היה הפתרון לפרות קשות הזרעה רבות. תכונותיו הבולטות – רכיבים גבוהים, התאמה להזרעת עגלות. העטין היה והינו "עקב אכילס" שלו. ולמרות זאת, היה פופולארי בישראל וגם בחו"ל.

מקרו – 7559

15665	תכונות ייצור וחמ"מ טיפוח	מספר רשומות:	2.0	קרבה בשארות:	חפש	מקרו	7559	נחנים מזהים	זיהוי בן בקר:
329	ימי חליבה:		336000	מספר משק אם:	בחר	מסקול	5533	זיהוי האב:	
100	אחוז הישנות:		שדמה (דורות)	שם משק אם:	בחר	חנה	8451	זיהוי האם:	
551	חמ"מ:		08/01/2009	תאריך תחילת עבודה:	בחר	אח	5200	זיהוי אב האם:	
196	חלב:			תאריך סיום עבודה:				תאריך לידה:	27/10/2007
20.7	שומן (ק"ג):			תאריך יציאה:				גזע:	הולשטיין
0.11	שומן (אחוז):		AB	קפא קזאין:				סטטוס:	נבחן
12.4	חלבון (ק"ג):		A2/A2	בטא קזאין:					
0.05	חלבון (אחוז):								
-0.05	תאים סומטיים:								
100	הישנות סומטיים:								
	פגמים גנטיים								
	CVM:	אין חשד							
	שיפוט גופני								
93	הישנות שיפוט:								
436	מספר בנות:								
	תכונות משנה								
הישנות:	ערך:	המלטה קשה:	קטן	גדול	102	נחני איכות	גודל גוף:	102	גודל גוף:
99	0.5	תמותת ולדות:	בשרני	חלבני	102	אופי חלבני:	102	אופי חלבני:	102
100	-0.5	פוריות בנות:	גחע	מצויין	97	עטין כללי:	97	עטין כללי:	97
100	2.17	הישרדות:	גחע	מצויין	102	רגלים:	102	רגלים:	102
99	0.30	המלטה קשה בנות הפר:	גחע	מצויין	100	ציון כללי:	100	ציון כללי:	100
	0.20	התמדה:	גחע	מצויין					
100	0.5	גדילה שנתית:	גחע	מצויין					
77	-2.9		גחע	מצויין					

קטן	גדול	102	נחני איכות	גודל גוף:
בשרני	חלבני	102	אופי חלבני:	102
גחע	מצויין	97	עטין כללי:	97
גחע	מצויין	102	רגלים:	102
גחע	מצויין	100	ציון כללי:	100

קטן	גדול	101	נחני שיפוט לינאר	גובה:
גחע	מצויין	102	עומק גוף:	102
גחע	מצויין	99	זוית אגן:	99
גחע	מצויין	106	רחב אגן:	106
גחע	מצויין	96	רגלים אחוריות:	96
גחע	מצויין	101	טלפיים:	101
גחע	מצויין	103	עטין קדמי:	103
גחע	מצויין	94	מיקום פטמות:	94
גחע	מצויין	104	אורך פטמות:	104
גחע	מצויין	98	עומק עטין:	98
גחע	מצויין	99	גובה עטין:	99
גחע	מצויין	99	תומך עטין:	99

זרמת יבוא – קבריוולט 5699 – הזרמה הממוינת שלו הגיע אלינו. בימים שני ושלישי תחולק לכלל המזריעים והמחליפים. לכל אחד תהיה זרמת **קבריוולט** ממוינת לנקבות במיכל והיא תהיה זמינה לכל רפתן, ללא הזמנה מראש. החיוב שלה, אוטומתי, לאחר פעולת ההזרעה (בסך של 160 ₪). החיוב של קוד 55 במקרה הזה חשוב עוד יותר וזאת כדי להפריד בין קבריוולט עם זרמה רגילה (קשית ירוקה) לקבריוולט עם זרמה ממוינת (קשית אדומה).

בניגוד לסקירות אחרות, בהן אני מקפיד להעביר רק חומר מקצועי, הפעם אחרוג, וזאת בשל אירוע חריג.

חברנו, **דוד דיטסהיים**, חווה אירוע מצער – ביתו וחתנו חוו ברכבם תאונת דרכים שהפגיעה הייתה מאחור ומקדימה. עקב זאת, הבת שלהם, שכולה בת חודשיים, נפצעה בראשה. הרופאים והמשפחה מנסים כל יכולתם, אולם מצבה הנוכחי עדיין קשה. בשיחתי האחרונה עם **דוד**, הוא מודה לכל התומכים ולכל העוזרים. אמנם יש שיפור קל לתינוקת, אולם השאלות לעתיד לבוא, עדיין גדולות ומבולבלות.

חברת שיאון מאחלת לכל **משפחת דיטסהיים** החלמה ובריאות, במיוחד לנכדה.

שבוע טוב לכולם,

יואל